

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 บัญญัติหลักการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 3 ประการ คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับเยาวชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเน้นให้ ทุกส่วน ของสังคมคือ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาเพื่อให้ สอดคล้องกับความต้องการกับชุมชนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการวางแผนการกำหนดเป้าหมาย วางมาตรฐานการศึกษา การประสานงาน การจัดหาทรัพยากร การกำกับดูแลตรวจสอบ และ การประเมินผลร่วมกัน เพื่อนำ ไปสู่แนวทางและพัฒนาสถานศึกษาของตนเองสถานศึกษาควรเปิด โอกาส ให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเต็มที่ โดยมีการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ตลอดจนประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษา และชุมชน ต้องร่วมกันให้การสนับสนุนทั้งในเรื่องของงบประมาณ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจน ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรตามความถนัด เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน ชุมชนก็จะเกิด ความรู้สึกลงในการเป็นเจ้าของร่วมกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2545 : 4)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดการขับเคลื่อนนโยบาย โดยใช้ กลยุทธ์ ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่สามารถตอบสนองสภาพปัญหาและรองรับการขับเคลื่อน นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการได้ดังเช่น กลยุทธ์ ข้อที่ 5 กลยุทธ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและการยกระดับการบริหาร จัดการให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล บุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกส่วนเริ่มตั้งแต่ครู นักเรียน นักการภารโรง ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามหลักสูตรของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อันจะส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก โดยมีขอบข่าย การบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งด้าน การบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหาร ทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 5)

นโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 2552-2561 ของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้กำหนด วิสัยทัศน์ให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ในทุกระดับการศึกษาและทุกมิติ

ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยได้มุ่งเน้นใน 3 ประเด็นหลักที่จะทำให้เป้าหมาย การปฏิรูปการศึกษารอบสอง ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย

1. คุณภาพการศึกษา ซึ่งได้แก่การพัฒนาคุณภาพครู ส่วนคุณภาพของแหล่งเรียนรู้ และการสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้หมายถึงคุณภาพของสถานศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ และคุณภาพของการเรียนรู้อื่นๆสำหรับการศึกษานอกระบบ เช่น ห้องสมุด อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์หรือแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ รวมทั้งการส่งเสริมการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติ ในเรื่องบริหารจัดการให้มีคุณภาพมากขึ้น ให้มีธรรมาภิบาลและเกิดการกระจายอำนาจไปสู่พื้นที่และสถานศึกษาอย่างทั่วถึง

2. การสร้างโอกาส ที่จะทำให้คนไทยทุกประเภท ทั้งผู้พิการ ด้อยโอกาสชายขอบ กลุ่มอื่นๆเข้าถึงการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

3. การมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษารอบสอง เดินทางไปสู่เป้าหมาย จะมีการตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 ระดับ คือ คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษามีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน และให้ไปจัดตั้งกลไกอื่นตามความจำเป็น อาทิ สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ สถาบันครูศึกษา และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ ได้กำหนดกรอบที่ดำเนินการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ตั้งแต่ปี 2552 – 2561 ทั้งนี้จะนำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวอีกว่า ที่ผ่านมา การปฏิรูปการศึกษาในรอบแรก เน้นเรื่องของการปรับ โครงสร้างและการจัดการศึกษาในระบบเท่านั้น แต่การปฏิรูปรอบสอง จะเน้นเรื่องของคุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมการปฏิรูปการศึกษาในรอบแรก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองไว้ 9 ประเด็น ในประเด็นที่ 3 คือการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 13 – 20)

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน วสันต์ ขอดศิริ (2548 : 1-2) ได้กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและบุคลากรในสถานศึกษา ควรร่วมมือและปรึกษาหารือร่วมกันในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเอง สิ่งสำคัญชุมชนหรือองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ ให้การสนับสนุนเรื่องแหล่งเรียนรู้ นำภูมิปัญญา

ท้องถิ่นมาใช้กับนักเรียน ตลอดจนร่วมประชุมวางแผนในการทำงาน และร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษาหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ในส่วนของชุมชนมีข้อเสนอแนะให้ทางสถานศึกษา มีการนัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน เมื่อสถานศึกษาจะจัดทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน การซ่อมแซมอาคารสถานที่ หรือต้องการความช่วยเหลือพัฒนาในด้านต่างๆ เพราะเท่าที่ผ่านมาทางสถานศึกษา ไม่ได้จัดการประชุม ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชนเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปรับปรุงพัฒนา ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นในด้านการประชุมวางแผน นโยบาย การประสานงาน การจัดหาทรัพยากรต่างๆ และการประเมินผล จะทำอย่างไร ที่จะรับรู้ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้มากที่สุด เพื่อให้เกิดสัมพันธที่ดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง พัฒนาจะเกิดขึ้นได้ต้องได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชนซึ่งได้แก่ ผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำศาสนา เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนอย่างจริงจังสม่ำเสมอ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับทางสถานศึกษาว่าจะเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือองค์กรส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน

จากแนวคิด การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาวิเคราะห์ สภาพปัญหาของโรงเรียนชุมชนนาสีนวนพบว่า มีปัญหาและจุดอ่อนในการจัดการศึกษาหลายด้าน และด้านที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขโดยรีบด่วนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือ ชุมชนยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการเป็นองค์คณะบุคคล ที่จะทำหน้าที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เกิดความร่วมมือที่ดีต่อกัน และจากการประเมินตนเองของโรงเรียนพบว่า ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครองชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในการร่วมกันวางแผนและพัฒนาการศึกษา อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับพอใช้ ถึงแม้ชุมชน จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแต่ก็อยู่ในระดับค่อนข้างน้อยและยังมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการเรียนรู้น้อยอีกด้วย (โรงเรียนชุมชนนาสีนวน. 2551 : 141) และจากการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า โรงเรียนได้จัดให้มีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ยังไม่พบร่องรอยชัดเจน ด้านเอกสารหลักฐานและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ทำให้มาตรฐานด้านสถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2549 : 5) อีกทั้งชุมชนยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษาทั้งทางตรง และทางอ้อม โดยทางตรงยังขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในลักษณะต่างๆ เช่น การบริจาคทรัพย์สิน แรงงาน และอื่นๆ ที่มีส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทางอ้อม เช่น การเป็นวิทยากรในการอบรม การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่น ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการร่วมวางแผนจัดการศึกษาให้แก่โรงเรียนเป็นต้น ทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชน ทำให้ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขาดการมีส่วนร่วมวางแผนการจัดการศึกษา

จากสภาพปัจจุบันปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนชุมชนนาสีนวล ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากร และทีมงานครุวิชาการของ โรงเรียนชุมชนนาสีนวลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารงาน โรงเรียนชุมชนนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จึงได้วิจัยการพัฒนาแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนชุมชนนาสีนวล โดยมุ่งหวังให้ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียน มากยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนชุมชนนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร
2. จะพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนชุมชนนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้มากขึ้นได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนชุมชนนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อพัฒนาแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนชุมชนนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนชุมชนนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยกำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา การศึกษาปัญหาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนชุมชนนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามขอบข่ายภารกิจงานของโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) งานวิชาการ 2) งานงบประมาณ 3) งานบุคลากร และ 4) งานบริหารทั่วไป
2. ด้านกระบวนการ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญได้แก่ 1) ขั้นตอนการวางแผน (Plan) 2) ขั้นตอนปฏิบัติการ (Action) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) และ 4) ขั้นสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect)
3. ด้านพื้นที่วิจัย ใช้เขตบริการของโรงเรียนชุมชนนาสีนวล 13 หมู่บ้าน
4. ระยะเวลาในการวิจัย ในปีการศึกษา 2552
5. กลุ่มเป้าหมาย
 - 5.1 ผู้วิจัย
 - 5.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ 9 คน
 - 5.3 ผู้ที่ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ 8 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน 15 คน ผู้นำหมู่บ้าน 13 คน นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล 1 คน
6. ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 (พ.ศ.2549 – 2553) (มาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา) ด้านผู้บริหารมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษา ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา 2 ตัวบ่งชี้
 - ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
 - ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

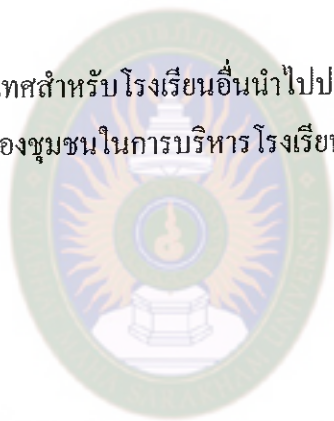
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง แบบอย่างการทำให้เกิดความเจริญอย่างยั่งยืนจากการมีส่วนร่วมที่ทำให้เกิดความเจริญของบุคคลทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนชุมชนนาสีนวล อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญได้แก่ 1.ขั้นการวางแผน (Plan) 2.ขั้นปฏิบัติการ (Act) 3.ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) และ 4.ขั้นสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect)
3. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนชุมชนนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
4. การมีส่วนร่วม หมายถึง บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงานของโรงเรียนชุมชนนาสีนวล
5. การบริหารโรงเรียน หมายถึง ภารกิจงานบริหาร โรงเรียนชุมชนนาสีนวลตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด มีอยู่ 4 งานคือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป
6. เขตพื้นที่บริการ หมายถึง เขตพื้นที่รับผิดชอบในการให้บริการของโรงเรียนชุมชนนาสีนวล ด้านการศึกษาแก่กลุ่มคนในพื้นที่มี 13 หมู่บ้านคือ บ้านนาสีนวล บ้านแก่นคำ บ้านนาสีนวลเหนือ บ้านเขวตา บ้านหนองแคนพัฒนา บ้านภารแอ่น บ้านมะชม บ้านโนนสง่า บ้านดงบาก บ้านหนองตาเต็น บ้านเหล่าน้อย บ้านโพธิ์เงิน และบ้านป่าซาด
7. ชุมชน หมายถึง ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน ผู้นำหมู่บ้าน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนนาสีนวล
8. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในฐานะต่างๆ เพื่อร่วมกันประชุม วางแผน การประสานงาน การจัดการแสวงหาทรัพยากร การประเมินผลร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารโรงเรียน เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่กำหนด
9. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การกระทำให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงในชุมชนหรือสังคม และในเนื้อหาการเปลี่ยนแปลงนั้นมุ่งไปในทางที่มากขึ้นกว่าเดิม โดยประชาชนให้ความร่วมมือในการประชุมวางแผน การประสานงาน การจัดการแสวงหาทรัพยากร

การประเมินผล ร่วมกับสถานศึกษานับสนุนนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งการวางแผน แก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. การพัฒนาแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนชุมชนนาสีนวน ในครั้งนี้เป็นการสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้ อย่างมีความสุข
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับ โรงเรียนอื่นนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนให้มากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY